قەیرانی دەسەڵات لە هەرێم و ناڕەزایەتیەکانی ئێستا .. عدنان کریم

بزووتنەوەی ناڕەزایەتیی نوێی شار وشارۆچکەکانی هەرێمی کوردستان بەپێی هەموو پێوەرەکان ڕەنگدانەوە وکاردانەوەیە لە بەرانبەر شکستی دەسەڵاتدارێتیی حکوومەتی هەرێمبە گشتی و بەتایبەتیش لە بواریر دابینکردنی سادەترین مافی هاووڵاتیان کە بریتییە لە دانی ئەو مووچە کەمەی کە ڕێژەیەکی زۆری خەڵک بە مەمرە ومەژی ژیانیان پێ ڕایی ئەکرد. ئێستا بە هەمووان دەرکەوتووە کە هیچ ڕیفۆرم و چاکسازیەک ناتوانن ئەم دەردە سەرەتانیە چارەسەر بکەن کە ناوی حکوومەتی هەرێمی کوردستانە و سەرچاوە و هۆکاری هەموو قەیرانەکانی کۆمەڵگای کوردستانە..

گەر ئەم دەسەڵاتە و هێزە پێکهێنەرەکانی ساڵانێک بەناوی کوردایەتی و لەژێری هەڵدانەوەی لاپەڕەی یادەوەریە تاڵەکانی خەڵکی کوردستان لەسەردەمی ڕژێمی پێشوودا ئەیتوانی فریوی خەڵک بدات و ئەوە بکات بەبیانوویەک بۆ درێژەدان بە هەڵلووشینی سامانی وڵات و سەپاندنی هەژارییەکی کەم نموونە وسیستەمێکی دەسەڵاتدارێتیی مافیایی و سەرکوتگەر بەسەر خەڵکدا، ئەوا دەمێکە ئەو باوکەیان مرد و ئەو شانۆگەرییە تەماشاچیی نەماوە.

(مەسەلەی کورد)، لانیکەم لە ئێستادا ، ئەو مانا و مەفهوومە سیاسیەی جارانی نەماوە لە کەلتووری سیاسیی ئێستای خەڵکی کوردستاندا. ئەمڕۆ (کوردایەتی) وەکوو چوارچێوەیەک کە هێزە ناسیونالیستەکانی وەکوو پارتی و یەکێتی مەسەلەی کوردیان تیا پێناسە ئەکرد، لای جەماوەری خەڵک وەکوو سیاسەتێک تەماشا ئەکرێ بۆ تاڵانی سامانی وڵاتەکەیان لەلایەن کەمینەیەک مافیاوە کە لە چەند حیزبدا کۆبوونەتەوە.

کوردایەتی لە دیدی زۆرینەی خەڵکی کوردستانەوە لەمڕۆدا یانی دەسەڵاتی هەندێ بنەماڵەی سەرداری حیزبی کە لە سایەی قوربانی و تراجیدیاکانی گەلەکەدا بوون بە ملیاردێر لەڕێی کردنی سیاسەت بە بازرگانیەکی سیاسی. بەواتایەکی تر ئێستا وەکوو تایبەتمەندیەکی ئەم قۆناغە کوردایەتی لە سایەی تاقیکردنەوەی تاڵی نزیکەی سی ساڵەی ئەم پێڕەوە سیاسیەی وڵاتدا ڕووت بۆتەوە و مکیاجەکانی دەیان ساڵەی سڕاونەتەوە و بەناوەڕۆکە ڕاستەقینەکەی خۆیەوە خۆی ئەنوێنێت: ڕووت

و بیر ون□ریت و بزووتن□و□ی□کی سیاسیی ک□ن□پ□رست ودژی خ□□کی ک□ قوربانی و یاد□و□ری□ تراجیدی□کانی گ□لی کوردی ب□کار ه□ناو□ ب□ گ□یشتن ب□د□س□□ات□کی چ□وس□ن□ری هاوش□و□ی بکوژانی کوردی ل□چ□شنی ب□عس.

تایب□تم□ندی□کی گرنگی ئ□م ق□ناغ□ی ژیانی سیاسیی کوردستانی ع□راق ل□ژ□ر ئ□و □استی□دا خ□ی ح□شارداو□ وب□ه□□سان ل□و □استی□و□ ز□ر لای□نی تری ژیانی سیاسیی ئ□م ق□ناغ□مان ب□ □وون ئ□ب□ت□و□. □سوابوونی کوردای□تی، ب□و مانای□ی پ□شوو، ب□ره□می چالاکیی فکریی هیچ تاقم□ک نی□ ل□ناو ش□قامی کوردستانی ول□□یزی خ□□کدا. ئاکامی ه□شیاری□کی فکریی □ووت و تاوتو□ کردن و ب□راوردکاری نی□ ل□گ□□ تاقیکردن□و□ و م□ژووی و□اتاندا، ب□□کوو □□نگدان□و□ی تاقیکردن□و□ی نزیک□ی سی سا□ی خ□□ک□ ل□گ□□ ک□م□□□ک ه□زی سیاسیدا ک□ هاوو□اتی و هاونیشتمانیی کوردستانیان تا س□ر ئ□سقان □ووتاند□ن□و□ و □□جا□یان کردوو□ و گ□ر د□نگی نا□□زاییشیان ب□رزکرد ب□ت□و□ ب□ ب□کر□گیراو و ئامرازی د□ستی ئ□م و ئ□و ناوز□دکراون یان و□کوو ١٧ ی شوباتی ٢٠١١ یا و□کوو ئ□م چ□ند □□ژ□ و□□ک و□کوو س□رد□می ب□عس، ل□ خو□ندا ه□□ک□شراون و □□□□کانیان گوول□باران کراون.

گ□ر ق□ناغ□کیش ئ□م تاقم□ سیاسی□ خو□نمژ و تا□انچی□ ویستب□تیان ب□ناوی دیموکراسی و پ□رل□مان□و□ ه□مان سیاس□ت در□ژ□ پ□بد□ن، وات□ ب□ د□ست□کی ئاور□شمین سیاس□تی تا□ان و ب□□ و د□س□□اتی ناش□رعیی خ□یان بپار□ن، ئیتر ئ□م سیناری□ی□ش د□م□ک□ ل□ دیدی خ□□ک□و□ □سوا بوو□. پاش ف□ش□لی پر□ژ□ی گ□□ان ل□ سا□ی ٢٠١٣ ب□دواو□، ل□ □وانگ□ی خ□□ک□و□ پ□رل□مانیش و□کوو شو□ن□ک ب□ داب□شکردنی د□س□□اتی س□ حیزبی دژ ب□خ□□ک وشان□ی□کی فریودانی خ□□ک و چ□واش□کاری ودیک□ر□ک ب□ شاردن□و□ی ه□مان سیاس□تی تا□ان و ب□□ و س□رکوت وشو□ن□کی تری س□ربار ب□ ب□رج□ستیکردن□و□ی گ□ند□□ی، هیچ مانای□کی تری ن□ماو□.

ب□وپ□ی□ خودی ت□کشکانی ئاب□ووی ئ□و دوو دام□زراو□ ماددی (وات□ پ□رل□مان) و م□عن□وی□ (وات□ کوردای□تی)، مانای□کی تری نی□ جگ□ ل□ق□پ بوون□و□ی پ□یو□ندیی ن□وان ئ□م دوو ج□مس□ر□ی کای□ی سیاسیی و□ات، وات□ د□س□□اتداران و خ□□ک، وب□دیهاتنی ئا□وگ□□□کی چ□نای□تیی گ□ور□ ب□س□ر ئ□و پ□یو□ندی□دا. ل□و ق□ناغ□ ب□دواو□، گ□ر خ□□ک ملیشی ب□د□س□□اتی ئیئتیلافی و هاوب□شی پارتی و ی□ک□تی و گ□□ان داب□ت، ئ□و□ ب□یو□ندیی ب□و□ ه□ی□ ک□ خ□□ک توانای ب□رپ□رچدان□و□ی د□س□□اتی ن□بوو□ ن□ک ب□ه□ی ب□وای ب□ هیچ□ک ل□ فریوکاری و چ□واش□کاریکانی د□س□□ات.

ل□ ق□ناغی ئ□ستادا و ب□تایب□تیش ل□ دوا شکستی مان□ر□ ئاب□ووب□ران□ک□ی □یفراند□م□و□، تا هاتوو□ ش□و□ن□وار□ک ب□ ئ□و ج□مس□ر□ هاوب□ش□ ن□ماو□ت□و□ ک□ د□س□□ات ئ□یتوانی ب□ه□ی□و□، ب□تایب□تی ل□ و□رچ□رخان□کان و ب□ندبوون□و□ی ئاستی نا□□زای□تیی خ□□کدا، و□کوو چ□ک□ک ل□ جب□خان□ک□ی ب□ فریودان و چ□واش□کردنی خ□□کی نا□ازی بیخات□گ□□ ک□ ئ□ویش بریتی□ ل□ چ□کی کوردای□تی . د□س□□ات ب□ه□موو پ□کھ□ن□ر□کانی□و□، ل□□□ی سوودو□رگرتن ل□ دروشمی کوردای□تی و ی□ک□یزی ناوما□ی کورد و ی□ک چار□نووسیی ه□موو گ□لی کورد، توانی تا چ□ند سا□□ک پ□ش ئ□ستا ز□رین□ی خ□□ک فریو بدات و ب□د□یان پاساو ه□م د□س□□ات□کی ملهو□ی ز□ردار ب□ نرخی دیموکراسی ب□خ□□ک بفر□ش□ت□و□ و ه□م سامانی و□ات بکات ب□ گیرفانی چ□ند بن□ما□□ی د□س□□یشتوودا ول□ ه□مان کاتیشدا سیاس□تی سک ه□□□ووشین و ه□ژاری□کی ک□م و□ن□ ل□ جیهاندا ب□س□ر ز□رین□ی خ□□کدا بس□پ□ن□ت.

ئ□م□□ ئیتر ه□موو ئ□و و□همان□ی سا□ان□ک ب□ناوی چاکسازی و ب□رب□ر□کان□ ل□گ□□ گ□ند□یدا ل□لای□ن د□س□□ات و ه□ز□ پ□کھ□ن□ر□کانی و میدیاکانی□و□ ب□اوئ□کران□و□، بوون ب□ ب□قی س□رئاو. د□س□□ات ن□ک هیچ ج□ر□ چاکسازی□کی ل□ سیستمی ئابووری ول□ بواری بودج□ و سیستمی خ□رجی و داهات□کاندا ن□کردوو□، ب□□کوو □□ک پ□چ□وان□ک□ی □است□ وب□ئاشکرا در□ژ□□ی ب□ تا□انیی سامانی و□ات داو□ ک□ دواترین نموون□کانی □اگ□یاندنی ق□رزاریی ٢٨ بلی□نی بوو ل□ زمانی م□سروور بارزانی□و□.
چ□ندین سا□□ س□ر□□ای ئ□وداهاتان□ی ناوخ□ ک□ پ□ک د□ت ل□ نرخی فر□شتنی □□ژان□ی ٥٠٠ ه□زار ب□رمیل ن□وتی ئاشکرا ل□ چوارچ□و□ی □□ک□وتن□ پ□نجا سا□ی□ک□ی س□رانی د□س□□ات ل□گ□□ تورکیا و س□دان ه□زار ب□رمیلی قاچاخ و داهاتی ملیار د□لاریی گومرک و خا□□ سنووری□کان و ه□رو□ها ئ□و ب□□ ز□ران□ی پار□ ک□ ل□ ب□غداو□ هاتوون، جگ□ ل□ د□یان بابی تری داهاتی ناوخ□ی و□ک □سووم و باج وداهاتی ک□مپانیا و دائیر□کان، ک□چی مووچ□ی هاوو□اتیان نزیک ب□ت□و□ ل□ ئاستی ب□ینی ی□کجاری و ب□و پ□ی□ش ئیفلیج بوونی بازار و س□رج□م پر□س□ی چالاکیی ئابووری و کار و ژیان ز□رین□ی هاوو□اتیانی کوردستان.

ب□پ□ی ه□موو پ□و□ر□ ئابووری□کان و شای□دیی د□یان جاری چ□ندین ئ□ندام پ□رل□مان، داهاتی ناوخ□ی کوردستان ب□ب□ هاتنی ی□ک دیناریش ل□ ب□غداو□ ئ□توان□ت مووچ□ی کارم□ندان و گشت مووچ□خ□رانی کوردستان ب□ ستانداردی پ□ش سا□ی ٢٠١٤ دابین بکات. جگ□ ل□و□،

هەموو کەسێک ئەو ڕاستییە باش ئەزانێت کە حکوومەتی هەرێم بۆیە پابەند نابێت بە ڕێکەوتنە دووقۆڵییەکەی لەگەڵ بەغدا چونکە لە ئێستادا قازانجی زیاتر ئەچێتە حسابی کۆمپانیاکانی خۆیانەوە.
پابەندبوون بەو ڕێکەوتنە لەگەڵ بەغدا بواری دزی و تاڵانیی سێکووچکەی دەسەڵات کەم ئەکاتەوە بۆیە بە کردەیەکی ماتماتیکیی سادە وبەراوردکردنێکی سادەی قازانج و زیان بۆ سەرانی دەسەڵات، ئەوان ڕێگەی پابەند نەبوون بە ڕێکەوتن لەگەڵ بەغدا هەڵئەبژێرن و بەوەش تاوانی بڕینی مووچە ئەخەنە ئەستۆی حکوومەتی ناوەندی و کۆڵێک موزایەدەی کوردایەتی و درۆ و دەلەسەی شەڕ لە پێناوی مووچەی خەڵکیشی پێوە ئەکەن.
ئێستا لەدوای پەسەندکردنی یاسای قەرز لە پەرلەمانی عێراق و هەڵوەستی توندی زۆربەی فراکسیۆنە عێراقیەکان بەرانبەر بە حکوومەتی هەرێم و سیاسەتی دەستی پێکردن لە لایەک و تەقینەوەی ناڕەزایەتیی خەڵکی کوردستان لە لایەکی ترەوە، بواری مانۆر لەبەردەم دەسەڵاتەکەی ماڵی بارزانی و هەردوو هاوپەیمانەکەی تەسکتر بۆتەوە. بۆیە سەرانی ئیئتیلافی پارتی و یەکێتی و گۆڕان لەبەرانبەر ئەو ئەزمەیەدا کە تێیکەوتوون خەریکی داشتنی پلانێکی نوێ و تاقیکردنەوەی مانۆرێکی ترن کە پێئەچێ ئەڵقەکانی لەم جەمسەرانە پێکهاتبێت:

یەکەم: دەسەڵات جارێکی تر وگەر لەڕێی سەرکوتەوە ئەم زنجیرە ناڕەزایەتییەی پێ خامۆش نەکرێتەوە، بە ئارامکردنەوەی خەڵک بەڵێنە کۆنەکانی لەگەڵ بەغدا زیندوو ئەکاتەوە تا ئومێدی چاری مووچە لای هاووڵاتیانی هەرێم ببووژێنێتەوە و لەوێشەوە خۆپیشاندانەکان بڵاوە پێبکات یا تووشی چەند دەستە و بەرەیی بکات.
چالاککردنەوەی هێڵی گفتوگۆی هەولێر – بەغدا تەنیا مانۆرێکی پارتییە بۆ خۆقوتارکردن لە هەر سێ فشاری یەکێتی و گۆڕان، فشاری هەڵسانی جەماوەری و فشاری حکوومەتی ناوەندی.
شانسی سەرکەوتنی ئەم مانۆرە ئەمڕۆ لەگشت کاتێکی پێشووتر کەمترە ونە جەماوەری ناڕازی و نە حکوومەتی ناوەند بڕوایان بە بەڵێنەکانی پارتی نییە وەکوو بڕیاردەری سەرەکیی دەسەڵات و خاوەنی سەرەکیی ئەم مانۆرە.
ئەم ڕێگەیە تاقیکراوەتەوە و پارتی بەدەستی ئنقەست لە ٢٠١٤ بەدواوە شکستی بە پێنج ڕێکەوتن هێناوە لەگەڵ بەغدا. جگە لەوەش زۆربەی ئاماژەکانیش نیشاندەری ئەوەن کە مەسەلەکە لەدەستی پارتیشدا نەماوە و تورکیا بڕیاردەری ئەسڵیی پشتی پەردەیە لە مەلەفی نەوتدا.

دووەمین کارتی دەسەڵات بۆ ئەندازیاریی پارتی بریتییە لە تووندکردنەوەی پەیوەندییەکانی سێ کوچکەی دەسەڵات و وادارکردنی یەکێتی و گۆڕان بۆ گرتنەئەستەی بەشی زیاتری لەپرسراوەتی لە قەیرانەکاندا و تووندکردنەوەی برغوەکانی دەزگای شەق و شەی دەسەڵات لەم ڕێگەیەوە لە بەرانبەر بەخشینی شیرینی و ئیمتیازاتی زیاتر بۆ گۆڕان و یەکێتی و ئارامکردنەوەی گلەییەکانیان و بژاردنەوەی بەشەکانیان لەو بوارەدا. گلەییەکانی گۆڕان و یەکێتی لەوەدا کورت ئەبنەوە کە پارتی جومگەکانی دەسەڵاتی زەوتکردووە، بەشی شیاوی پۆستی بەوان نەداوە، تاکڕەوانە و بێ ئەوان بڕیار ئەدا، مەلەفە ستراتیجییەکانی وەکوو نەوت و هاوچەشنەکانی کۆنترۆڵ کردووە و ... تاد. ئەو فایلانە هەمیشە پارتی لای خۆی گلی داونەتەوە بۆ بەکارهێنانیان وەکوو ئامرازی فشار و سات و سەودا و ڕاگرتنی باڵانس و گەمەی دەسەڵات لە بەرانبەر یەکێتی و گۆڕاندا وتا ئێستاش سەرکەوتوانە لەو گەمانە هاتۆتە دەر.

سێیەم: فایلێکی تری دەسەڵات بۆ کاتی قەیرانە گشتییەکان سیناریۆی حکوومەتی بنکە فراوانە. ئەو هێزانەی لە حکوومەتی ئێستای مەسروورردا بەشدار نین، یەکگرتووو و کۆمەڵ ونەوەی نوێ و شیوعی و چەند لایەنی بچووکی تر، هەم لە قۆناغەکانی تردا ڕۆڵی دارشەقی ئەم دەسەڵاتەیان گێڕاوە و لە بنیاتنانی ئەم دەسەڵاتەدا بەشداربوون، هەمیشە هەڵوێستەکانیان لە بەرانبەر کابینەی ئێستادا لە ووردە گلەیی و ئامۆژگاریی دەستانە تێنەپەڕیوە. بەو مانایە ئەمانیش لە دیدی دەسەڵاتەوە هێزی ئیحتیاتی ئەم دەسەڵاتە و زەخیرەی جەبخانەکەی ئەون کە ئەکرێ لەکاتی پێویستدا وەکوو دەسکەش بەکاربهێنرێنەوە بۆ ئارامکردنەوەی تووڕەیی خەڵک و ڕازاندنەوەی دیکۆرەکەی دەسەڵات. هەر بۆیەش بەهوودە نییە کە خەڵکی تووڕە و ناڕازی بنکەوبارەگاکانی ئەوانیش بەبەش ناکات لە پەلامار و نەفرەتی خۆی.

چوار: کە قەیران بەردەرگا بە هێزە پێکهێنەرەکانی دەسەڵات ئەگرێ ئەوان لەناو خۆیاندا ئەکەونە پاشقولگرتن لە یەکتری. پارتی ئەیەوێ بە وریاییەوە زۆنی زەرد بکا بە زبڵدانێک بۆ فڕێدانی ئەو قەیرانانەی دەسەڵات کە خۆی بەرهەمهێنی یەکەم و هەروەها سوودمەنی یەکەمیشە لێی. لەولاشەوە یەکێتی و گۆڕان کە بەبەرچاویانەوە هێزە ئەمنییەکانی زۆنەکەی ژێر دەسەڵاتیان خەڵکی ناڕازی لەگۆماوی خوێندا نووقم ئەکەن، موزایەدەکی دیموکراسی و ئازاری پەرستی بەسەر پارتیدا ئەکەن و خوێنی ڕژاوی خەڵک بەدەست هێزە ئەمنییەکانی ژێردەسەڵاتیانەوە ئەکەن بە بابەتی لاف و گزافی ئازادیی ڕادەربڕن

لە زۆنی سەوز و ئەوە ئەدەن بەچاوی پارتیدا.
ئەو گەمە قەزەونە شتێک نیە جگە لە پاشقولگرتن و ئێسک شکاندنی یەکتر بۆ دەسکەوتنی بەشی زیاتر لە دەسەڵات و پۆست و سامانی دزراوی وڵاتەکە.
پارتی لەو ڕووەوە لە مەوقعیەتێکی تایبەتدایە. لەلایەکەوە بەزەبری ئاگر و ئاسن و چاوترساندن تا ئێستا ئارامیەکی شەق و شڕی لەزۆنی زەرد بەرقەرار کردووە و ئەیەوێ وا بنوێنێت کە ئەم قەیرانە تایبەتە بە زۆنی زەرد و لەولاشەوە دەیان ژووری عەمەلیاتی خستۆتە گەڕ تا ئاگری ئەو ناڕەزایەتیانە نەپەڕێتەوە بۆ زۆنی زەرد.
پارتی زۆر باش ئەزانێت کە دەسەڵاتەکەی لەسەر بورکانێک لە ڕق و تووڕەیی پەنگەوەخواردووی خەڵک ڕاوەستاوە. گەر ناڕەزایەتیە بەردەوامەکانی سلێمانی و گەرمیان تەنفیسێکیان بۆ ئەو ڕقە پەنگەوە خواردووەی خەڵک پێکهێنا بێت، ئەوا ڕقی ئەستووری پەنگەوەخواردووی جەماوەری بادینان و هەولێر گەر بتەقێتەوە هیچ بەڵێن و مانۆرێک داینامرکێنێتەوە.

پێنج: درێژەی بزووتنەوەی ناڕەزایەتیی ئێستا و ڕادیکال بوون و فراوان بوونەوەی وبوونی بە فاکتەری بڕیاردەری سەرەکی لە دیاریکردنی چارەنووسی قەیرانی ئێستای دەسەڵاتدا، دەرگا بەسەر زۆر ئەگەردا ئەکاتەوە.
هەم چالاک کردنەوەی پلانی لامەرکەزیەکەی سەرانی زۆنی سەوز و هەم دابەشکردنەوەی دوو ئیدارەیی دەسەڵات و هەم ڕێکەوتنی جیاجیای هەردوولا لەگەڵ بەغدا و هەم لەهەمووشی گرنگتر پەنابردنی هاوبەشی هێزە پێکهێنەرەکانی دەسەڵاتی هەرێم بۆ بژاردەی سەرکووتی سەرتاسەری و شەڕی سەرانسەری لە بەرانبەر خرۆشانی جەماوەریی خەڵکدا، بەکراوەیی ئەهێڵێتەوە.

هەموو سەرە داوەکانی قەیرانەکەی دەسەڵاتیش ئەچنەوە سەر یەک گرێی سەرەکی: ئایا بزووتنەوەی ناڕەزایەتیی ڕەوای ئێستا ئەتوانێ بەسەرکەوتوویی پێ بنێتە هەنگاوی دووم ،؟ ئایا سنوورەکانی زۆنی سەوز و زەرد چۆن لەڕێی سەرتاسەریکردنەوەی ناڕەزایەتیی ئێستاوە پووچەڵ ئەکرێنەوە و یەکپارچەیی جوغرافی و سیاسیی کوردستان لە پاشماوەی ئەم دوو هێزەی دەسەڵات پاک ئەکرێتەوە؟ ئایا تەفاعولاتەکانی ئەم بزووتنەوەیە چوارچێوەیەکی گونجاوی داینامیک وبزێو بۆ ڕێکخستنی خۆی ئەدۆزێتەوە؟ هەماهەنگیی شار و شارۆچکەکان دەستەبەر ئەکات؟ داخوازی و ئامانجی خۆی و شێوازەکانی گەیشن پێیان جەم و جۆرئەکات؟ لەوکاتەدا خرۆشی شۆڕشگێڕانی خۆی ئەباتەسەر

لەهەمان کاتدا خۆی دوورئەگرێ لەسەرچلیی ئەکوژم ئەبەم و کاری پەرچەکرداری فەناتیک؟ ناوماڵی خۆی دوورئەگرێت لە ئایدیۆلۆجیای تووند و تیژ و نایەڵێت حەوشە و ماڵەکەی بکرێ بەمەیدانی تەکفیر و تەحریم؟ لەهەمووشی گرنگتر چۆن ڕایەڵەکانی پەیوندی و خەباتی هاوبەش لەگەڵ بزووتنەوەی ناڕەزایەتیی شارەکانی عێراق بەرقەرار ئەکا و ئەیکات بە سەرجاوەیەکی هێز بۆ حۆی؟
دەیان خولیا و ترس و دڵەڕاوکێ تێکەڵ بە چارەنووس و هەنگاوەکانی ڕاپەڕین و بزووتنەوە ناڕەزایەتیە جەماوەریەکان ئەبن.

هەرچەن وتاری دژە عروبی لە خۆپیشاندانەکانی بەهاری عەرەبیدا گەر بە تەنیا بیگری نیشاندەری مۆدێلێکی تازەی هۆشیاریی لاوانی چەندین وڵات بوون کە بزووتنەوە عروبیکان زووخاویان کردبوو بەگەروویاندا، بەڵام دواتر ئەو بزووتنەوانە بوون بە خۆراکی ئیخوان موسلمین و هێزە تووندڕەوە ئیسلامیەکان کە لە زۆر وڵات بەکارەسات کۆتایی هات و ستەمکارێکی ڕسوای گۆڕی بە ستەمکارێکی تر بە سیمایەکی دەستانی درێیینەوە، بەهەمان چەشنیش نابێ شکاندنی تەوقی کوردایەتی وەکوو ئایدیۆلۆجیی فەرمیی دەسەڵاتی کوردی بکرێ بە دەستاوێزی هیچ بزووتنەوە وئایدیۆلۆجیەکی فریودەری تر.
بزووتنەوەی ناڕەزایەتیی ڕەوا و بەرهەقی خەڵکی کوردستان لە دژی دەسەڵاتی چەتە و تاوانباری هێزەکانی کوردایەتی تانها ئومێد و ڕێگەی ڕزگاریی ملیۆنەها خەڵکە لە دەست ئەم دەسەڵاتە چەوسێنەرە.
ئەم بزووتنەوەیە هەنگاوی یەکەمی خۆی سەرکەتووانە دەسپێکردووە بەڵام ڕێیەکی درێژیشی لەبەردەمدایە. خاڵی هەرە بەهێزی تا ئێستای ئەم ناڕەزایەتیانە ئەوە یە کە وکوو زمانحاڵی زۆربەی خەڵکی ستەمدیدەی کوردستان دەسەڵاتدارێتیی هێزەکانی سی ساڵ تا ئێستا بە هۆکاری سەرەکیی بەدبەختیەکانی خۆی ئەزانێت و بە زمانێکی پاراو پێداگری لەسەر نەمانی سەرجەم پایەکانی ئەم دەسەڵاتە ئەکاتەوە.
درێژە پێدان و تەفاعولاتەکانی لەمەودوای بزووتنەوەی جەماوەریی ئێستای کوردستان کە سنووری عەقڵی ئیسڵاحگەرا و وەهمی چاککردنی دەسەڵاتی ئێستا تێپەڕاندووە، ئەتوانێ بە چاوساغی و عەقڵێکی کراوە، پێ بنێتە هەنگاوەکانی داهاتووی و ئاسۆی سەرکەوتنی دوورمەوداشی بدۆزێتەوە.

عدنان کریم

دیسەمبەری ٢٠٢٠